

جهان

۹۵۰
میلیون نفر

۱۵ درصد جمعیت جهان حاشیه‌نشین هستند
یعنی نزدیک به ۹۵۰ میلیون نفر

۱۴۰۰
میلیون نفر

در ۵ سال آینده (یعنی سال ۲۰۲۰) رقم حاشیه‌نشینان شهری
جهان تقریباً به ۱۴۰۰ میلیون نفر افزایش خواهد یافت

۷۰
میلیون نفر

۹۰ درصد رشد شهرنشینی در کشورهای در حال توسعه است که
سالانه ۷۰ میلیون نفر به جمعیت حاشیه‌نشین اضافه می‌کند.

درصد
۷۵

۷۵ درصد زندانیان کشور از حاشیه‌شهرها می‌باشند

درصد
۱۰

۱۰ درصد جمعیت حاشیه‌نشینان جهان در ایران هستند

حسین ایمانی
جامعه‌شناس

توزیع جمعیت به جای توزیع امکانات

تا کی می‌خواهیم حاشیه‌نشینی را با دیدگاهی
اشتباه بررسی کنیم؟ تا کی به جای پرداختن به
مسائل بنیادین شهری در پی پیش بردن مسائلی با
روابط شخصی هستیم؟ تا کی پروژه تعریف کنیم و
به پروژه‌هایی که اکثر آنی‌همه‌تمام‌اند ببالیم؟ اشتباه‌ما
این است که به جای توزیع جمعیت در تلاش برای
توزیع امکانات هستیم و این یک هزینه بیهوده است.
ما باید وضعیت شهرهایی که امکانات زیادی دارند
را با توزیع جمعیت بهبود ببخشیم. مثلاً کرمانشاه
منابع بسیار خوبی دارد اما در حال از دست دادن
جمعیت است و شهرهایی همچون تبریز، مشهد و
تهران همچنان در حال جذب جمعیت، ما هنوز هم
در گیر جزئیات هستیم و مسائل مهم را به فراموشی
سپرده‌ایم؛ مسائلی که کشورهای پیشرفته
سال‌هاست که آن‌ها را حل کرده‌اند. فرانسه مسئله
شهر پاریس را سال‌ها پیش و در دهه ۵۰ میلادی
حل کرد. ما نیازمند اراده‌ای سیاسی فراتر از دولت
هستیم تا بتوانیم مشکل امکانات را یک‌بار برای
همیشه حل کنیم. کجای دنیا هنوز هم مدیریت
شهری بر پایه روابط شخصی می‌چرخد؟

آیت‌الله علم‌الهدی
امام جمعه مشهد

روحانیون و فرصت خدمت در حاشیه‌شهر

روحانیون و ائمه جماعات باید پتانسیل‌ها و
نیروهای مستعد را در مناطق حاشیه‌ای شناسایی
و برای کاهش معضلات اجتماعی و فرهنگی این
مناطق منسجم و جهت‌دهی کنند. روحانیون باید
با فعال کردن بیش از پیش ساکنان مناطق حاشیه
ای مشهد در عرصه‌ها و فعالیت‌های دینی در مقابله
با ترندهای تفرقه افکنانه دشمنان نقش آفرین
باشند. پیرو تأکیدات رهبر معظم انقلاب مبنی بر
توجه مسوولان و دست‌اندرکاران ذریبط به کاهش
معضلات این مناطق، ستاد هماهنگی و ساماندهی
مناطق حاشیه‌ای مشهد از یکسال گذشته با دستور
مستقیم معظم‌له راه‌اندازی شد.
لذا روحانیون قدر فرصت خدمت در مناطق حاشیه
ای که برای گسترش ارزشهای اسلامی و مقابله با
ترندهای دشمنان در اختیار آنان قرار گرفته‌را
بدانند و از این فرصت نهایت بهره‌را ببرند، اگر با
مجموع اقدامات فرهنگی و دینی مناطق حاشیه‌ای
به‌کانون کامل مظاهر شیعه و دفاع از معارف اهل
بیت (ع) تبدیل شود، دیگر آسیبی از این مناطق
جامعه‌را تهدید نمی‌کند.

رحمانی‌فصلی
وزیر کشور

حاشیه در برنامه ششم

با توجه به اینکه حاشیه‌نشینی یک موضوع
میان‌بخشی است و همه دستگاه‌ها باید در آن
مشارکت داشته باشند، بررسی وضعیت این
سکونتگاه‌ها در دستور کار شورای اجتماعی وزارت
کشور نیز قرار گرفته است که بر این اساس با تهیه
طرحی کوتاه‌مدت در جهت ارائه خدمات بیشتر
به مناطق کمتر توسعه‌یافته اقدام خواهیم کرد و
پیشنهادهایی در قالب برنامه ششم مطرح می‌کنیم
که امیدواریم مورد دقت نمایندگان و دولت قرار
گیرد. هشت کارگروه در شورای اجتماعی وزارت
کشور ایجاد شده که هر یک از این کارگروه‌ها
موضوعات تخصصی در حوزه بافت‌های حاشیه‌ای
مشهد را بررسی می‌کنند.
البته برای افزایش مراکز نگهداری و درمان معتادان
هم باید برنامه‌ریزی شود تا بیماران بیشتری در
چرخه درمان و صیانت قرار گیرند. یکی از مشکلات
کشور حاشیه‌نشینی است که بیش از یک میلیون نفر
حاشیه‌نشین را در دل خود جای داده؛ ضمن اینکه
نیمی از جمعیت شهرهای زاهدان، اهواز، تهران و
کرج هم حاشیه‌نشین هستند.

حاشیه در حال بلعیدن تهران

مهدی جمران
رئیس شورای
شهر تهران

رشد بی‌رویه مناطق حاشیه‌ای پایتخت شبیه رشد بادکنکی است، از یک طرف حریم تهران را حفظ می‌کنند و از طرف دیگر، روستاها و شهرهای
اطراف بزرگ می‌شوند، به تهران حمله کرده و آن را می‌بلعند. مطابق قانون، روستای مستقل خود می‌تواند حریم داشته باشد و امروز شاهد هستیم
حریم شهرهای اطراف تهران مانند چهار دانگه عملاً در حریم شهر تهران وارد شده‌اند یا اسلامشهر که منحصراً جمعیت هزار و ۵۰ نفری آن را به
یاد دارم امروز ۸۰ هزار نفر جمعیت دارد و اغلب این شهرها نه طراحی شهری و نه طرح جامع تفصیلی یا طرح هادی داشته‌اند. ساکنان شهرهای
بی‌هویت اطراف تهران را مهاجرینی از روستاها و شهرستان‌ها تشکیل می‌دهند که اغلب برای کار به تهران می‌آیند و خدمات حمل‌ونقل و اتوبوس و
مترو آن‌ها را باید شهرداری تهران متحمل شود و برق و آب آن‌ها را نیز استان تهران تأمین کند و برخی هم مدعی باشند که باید درآمدهای تهران خرج
این مناطق شود. در برخی از روستاهای کشور خدمات رسانی انجام شده و حتی مدارسی با ۵ دانش‌آموز صورت گرفته اما ساکنان آن شغل و درآمد
ندارند و ناچاراً شهرهای می‌شوند و در حاشیه شهرهای بزرگ ساکن می‌شوند.